

in eventum zastává názor, že bylo obžalovaného uznati vinným alespoň pro přestupek § 11 tisk. zák.; podstatou svých vývodů však dovozuje právní mylnost sprostění obžalovaného z obžaloby pro přečin podle čl. III. čís. 5 uved. zák. Shledal-li zrušovací soud toto stanovisko zmateční stížnosti oprávněným, bylo na něm, by podle § 288 čís. 3 tr. ř. rozhodl ve věci samé na podkladě skutkových zjištění soudu prvé stolice podle předpisů hmotného zákona, a by tedy posoudil čin obžalovaného podle onoho ustanovení trestního zákona, jehož skutková podstata byla jím naplněna, bez ohledu na konečný návrh státního zástupce (dokl. §§ 262, 267 tr. ř.). Trest vyměřen podle ustanovení zákona uvedených ve výroku.

Čís. 2982.

Pro přezkoumání rozsudku vyšším soudem je rozhodujícím výhradně doslov jeho prvopisu, vyhotoveného podle prvního odst. § 270 tr. ř.

Přichází-li v úvahu trest tuhého vězení ve smyslu § 11 tisk. nov., promlčuje se přečin proti bezpečnosti cti v šesti měsících ve smyslu § 40 tisk. zák.; jde-li o člena Národního shromáždění, jest čítati tuto promlčecí lhůtu teprve ode dne, kdy byl souhlas příslušné sněmovny k stihání dán (§ 24 úst. list.), neb ode dne, kdy byl obžalovaný zbaven mandátu; souhlasu sněmovny k svému stihání nemůže se obžalovaný vzdáti ani výslovně, ani mlčky; promlčení se tu nepřerušuje ani obesláním obviněného poslance nebo senátora ku smírnému jednání podle § 8 odst. druhý tisk. nov. (kterýžto úkon je tu nepřípustným, zmatečným, bez jakéhokoliv právního účinku), ani žádostí soudu o udělení souhlasu sněmovny k stihání; nejdeť tu o úkon trestního stihání, jímž soud nastupuje proti obviněnému jakožto osobě, již jest se před soudem zodpovídati z trestného činu, o jaký jde jak v první, tak i v druhé větě § 531 tr. zák.

Stavení promlčení podle zákonů ze dne 30. května 1924, čís. 124 a 126 sb. z. a n. liší se od přerušení promlčení tím, že při tomto musí, by trestnost činu pomínula, promlčecí lhůta znovu uběhnouti celou svou zákonem stanovenou dobou, a to od spáchání činu, pokud se týče od pravoplatného osvobozujícího rozsudku (zastavení trestního stihání podle §§ 90 a 109 tr. ř.), kdežto při stavení promlčení nepřichází na zmar doba pro promlčení včítatelná a již proběhlá, nýbrž sečítá se s dobou běžící po ukončeném stavení promlčení, tak, že se zákonná doba promlčecí prodlužuje pouze o dobu, po kterou bylo promlčení staveno.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1927, Zm II 84/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 4. prosince 1926, jímž byl obžalovaný podle

§ 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn ze soukromé obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti ve smyslu § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n. a §§ 488, 491 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost dovolává se číselně důvodů zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 9 b) tr. ř. Za provádění prvního z nich snad pokládá stížnost výtka, že písemné vyhotovení rozsudku je v rozporu s tím, co bylo při ústním přelíčení vyhlášeno, kde prý soukromý obžalobce byl odsouzen k náhradě útrat za zastupování obviněného. Sama stížnost však uznává, že písemný rozsudek tohoto odsouzení soukromého obžalobce k útratám neobsahuje a pro přezkoumání rozsudku vyšším soudem je rozhodujícím výhradně doslov jeho prvopisu, vyhotoveného podle prvního odstavce § 270 tr. ř. Není tu tedy podkladu pro uplatňování některé z vad, uvedených v § 281 tr. ř. vůbec a zejména pod čís. 5. Pokud stížnost vytýká rozsudku rozpor se zákonnými ustanoveními, nedolčuje arci formálního zmatku podle čís. 5 § 281 tr. ř., nýbrž vytýká vady hmotněprávní. Výtka, že odůvodnění rozsudku neodpovídá obsahu spisů, nebyla vůbec doličena ve směru rozporu rozsudku se spisy, jak jej má na mysli právě zmíněná stať zákona.

Zmatečností z důvodu čís. 9 b) § 281 tr. ř. rozsudek stížen není. Obžalovanému kladeno za vinu, že ublížil soukromému obžalobci na cti ve smyslu §§ 488, 491 tr. zák. výroky, obsaženými v článku »Kdo mne obviňuje z korupce«, podepsaném obžalovaným a uveřejněném v periodickém tiskopisu »O.« v čísle 24. ze dne 26. června 1924. Nevzešly pochybnosti proti přirozenému předpokladu, že označeného dne bylo dotyčné číslo časopisu vydáno, po případě započato s jeho rozšiřováním. Vzhledem k tomu, že obžalovaný v přípravném řízení nastoupil důkaz pravdy o tvrzeních své zprávy, při hlavním přelíčení však prohlásil, že na důkazu tom netrvá, a že soukromý obžalobce staví se na stanovisko, že při tom obžalovaný znal okolností, které vylučovaly pravdivost zpráv, dlužno hleděti spolu k ustanovením §§ 493 a 532 tr. zák., pak § 11 zákona ze dne 24. května 1924, čís. 124 sb. z. a n. a § 40 zákona o tisku ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863 předpokládati promlčecí dobu nejvýše šesti měsíců, čítaných ovšem teprve ode dne 20. prosince 1924 jakožto dne, kdy byl obžalovaný nálezem volebního soudu zbaven mandátu (vide rozhodnutí sb. tr. čís. 2438).

Podle toho končila promlčecí lhůta nejpozději uplynutím dne 20. června 1925. Neboť pro čítání šestiměsíční promlčecí lhůty § 40 zákona o tisku ode dne 26. června 1924 nenastala podmínka této státi zákona; předpokládáť tu zákon, že nebylo po tu dobu proti obžalovanému (že byl stihán ještě někdo jiný z osob, jež by jako vinníci mohli přicházeti v počet podle § 7 tr. zák. a § 1 zákona čís. 124 z roku 1924, nevyšlo na jevo) zavedeno stihání trestním soudem, ač se tak státi mohlo. Obžalovaný byl totiž v době, kdy vyšel článek s pozastavenou zprávou, a dále až do 20. prosince 1924 poslancem Národního Shromáždění a

podle § 24 ústavní listiny je k trestnímu stíhání člena Národního Shromáždění potřebí souhlasu příslušné sněmovny. Poněvadž, jak zjištěno a nesporno, poslanecká sněmovna nedala souhlas ku stíhání obžalovaného pro souzený trestný čin — aniž však jej s druhé strany odepřela, vůbec o tom nejednavši a nerozhodnuvši — nebylo do dne 20. prosince 1924 možno, by trestní soud zavedl proti obžalovanému stíhání v této věci, a dlužno proto šestiměsíční lhůtu § 40 zákona o tisku čítati teprve ode dne, kdy pominula řečená překážka. Proti názoru rozsudku, že nastalo objektivní promlčení činu podle § 227 tr. zák. (správně ovšem měl býti citován § 531 tr. zák.), kdyžtž bylo o výslech obžalovaného žádáno zemským trestním soudem v Brně (v řízení přípravném) teprve dne 26. října 1925, namítá a dovozuje zmatečnou stížnost, jež sama jinak uznává, že nejde o otázku tak zv. promlčení subjektivního, takže dotyčné její vývody mohou zůstat nepovšimnuty, že objektivní promlčení bylo přetrženo již tím, že na den 11. září 1924 byl položen rok ku smírnému jednání a že v důsledku nesmiřeni se a nastoupení důkazu pravdy podal pak obžalovaný dne 18. října 1924 písemný návrh na provedení důkazu pravdy; a že dále dnem 26. listopadu 1924 datovaná žádost zemského trestního soudu v Brně na předsednictví poslanecké sněmovny o udělení souhlasu ku stíhání obžalovaného pro zažalovaný trestný čin musí platiti za usnesení o předvolání obviněného a tudíž přetrhuje promlčení, třebas žádost zůstala v konceptu a nebyla vypravena.

Než stížnosti nelze přisvědčiti. Promlčením pomíjí podle § 531 tr. zák. vyšetřování i trest, když vinník od doby, co se trestného činu dopustil, ve lhůtě zákonné tuzemským trestním soudem nebyl vzat do vyšetřování. Přerušuje se tedy promlčení, když na pachatele jakožto na obviněného byla vydána obsílka, rozkaz pozastavovací nebo zatýkácí nebo když byl jako obviněný již vyslýchán nebo zatčen anebo stíhán honěním nebo zatykači. Ať již se na tyto způsoby přerušeni promlčení pohlíží jako na výčetmo vypočtené zákroky, jimiž zákon sám vyplňuje rámec toho, co nazývá »vzetím ve vyšetřování« (tak na příklad Herbst), nebo jako na pouhé příklady použití zásady, vyslovené v první větě § 531 tr. zák. (tak na př. rozhodnutí sbírka čís. 2438), tolik je jisto, že jde jak v první tak v druhé větě tohoto § o úkony trestního soudu za účelem provádění trestní pravomoci, o úkony, jimiž trestní soud nastupuje proti obviněnému jakožto osobě, již se je před soudem zodpovídati z trestného činu, tudíž o úkony trestního stíhání. »K jakémukoli trestnímu stíhání člena Národního Shromáždění« je však podle § 24 ústavní listiny třeba souhlasu příslušné sněmovny. Pokud tento nepředcházel — a že ho tu vůbec nebylo, je nesporno — není v případě souzeném získáno pro stanovisko zmatečnou stížnosti pranic ani tím, kdyby bylo uznáno, že i obeslání ke smírnému jednání ve smyslu § 8 odst. druhý zákona číslo 124 z roku 1924 je již částí trestního stíhání. Neboť právě z této povahy takového obeslání plyne jeho nepřipustnost proti čelnu Národního Shromáždění, a stihacímu úkonu po zákonu samém nepřipustnému a, došlo-li k němu, zmatečnému, nelze přiznati právní účinek vůbec, zejména tedy ani účinek přerušující promlčení (vid. sb. čís. 2947). S tohoto hlediska

je zcela bezvýznamno, že se obviněný neohradil proti smírnému roku, ani se nedovolával ochrany poslanecké sněmovny, neboť tím nemohlo se nic změnit na objektivním stavu právním. Nehledíc k tomu, nebyl by se mohl obžalovaný ani výslovně, tím méně mlčky vzdáti souhlasu sněmovny Národního Shromáždění ku svému stíhání, kdyžť nejde tu o subjektivní právo poslancovo na t. zv. immunitu, nýbrž o výsadu, propůjčenou z důvodů, o nichž se tu netřeba šířiti, ústavou samé sněmovně poslanců, pokud se týče senátu Národního Shromáždění. Že podání návrhů na provedení důkazu pravdy obviněným samým není stíhacím úkonem soudu trestního ve smyslu § 531 tr. zák., netřeba zajisté dovozovati. Na omylu je však stížnost i potud, pokud dovozuje, že již usnesení pokud se týče sepsání žádosti k presidiu sněmovny o vydání poslance dlužno pokládati za právní úkon, jímž se zahajuje proti obviněnému trestní vyšetřování a tudíž přetrhuje promlčení bez ohledu na to, zda byla žádost vypravena. (Rozsudek totiž zjišťuje, že žádost o souhlas ku stíhání obžalovaného sněmovny vůbec nedošla, nebyvši vypravena). Neboť žádosti trestního soudu o udělení souhlasu některé ze sněmoven Národního Shromáždění ke stíhání poslance nebo senátora, nelze přiznati povahu úkonu stíhacího. Žádost taková nejen že ani při nejširším výkladu nedá se vměstnati v ustanovení §§ 227 nebo 531 tr. zák., ale je již svou podstatou pouze krokem přípravným, majícím právě teprve soudu právně umožniti trestní stíhání a jeho úkony. To je jasně patrné právě ze slov zákona ze dne 30. května 1924, čís. 126 sb. z. a n. »o vlivu žádosti za souhlas sněmoven k trestnímu stíhání členů Národního Shromáždění na běh promlčecí lhůty,« § 1: »Je-li k zavedení trestního řízení proti členům Národního Shromáždění nebo k pokračování v takovém řízení potřebí souhlasu příslušné sněmovny...«; zároveň zákon tu sám praví, jaké účinky má taková žádost na promlčení, slovy »...staví se promlčení trestního stíhání...«. Nejsouc úkonem trestního stíhání ve smyslu uvedených §§ trestního zákona, nemůže zmíněná žádost promlčení přetrhnouti (přerušiti) vůbec a není se tedy třeba obíratí otázkou, v kterém svém období (po případě od kterého soudu vycházejí) je stíhací úkon již těmito účinky vybaven.

Ovšem bylo uvážiti věc také se stránky, na niž stížnost zmatečně nenaráží sice svými slovy, avšak přece podstatou a směrem svých vývodů, takže předpis prvé věty § 290 tr. ř. nemůže v tom býti závadou. K právnímu útvaru přerušení promlčení přibyl zákony ze dne 30. května 1924, čís. 124 a 126 sb. z. a n. nový útvar stavení promlčení. Liší se od přerušení promlčení tím, že, kdežto při přerušení promlčení musí, by trestnost činu pominula, promlčecí lhůta znovu uběhnouti celou svou zákonem stanovenou dobou a to od okamžiku uvedeného v § 227 a 531 tr. zák.) od spáchání činu pokud se týče od pravoplatného osvobozujícího rozsudku, čemuž praxe na roveň klade zastavení trestního stíhání podle §§ 90 a 109 tr. ř., — viz rozhodnutí sb. čís. 1040), při stavení promlčení doba pro promlčení včitatelná a již proběhlá nepřichází na zmar, nýbrž sečítá se s dobou běžící po ukončeném stavení promlčení, tak, že se zákonná doba promlčecí prodlužuje pouze o dobu, po kterou bylo

promlčení staveno. Ani s tohoto hlediska však nebylo by lze dáti zmateční stížnosti za pravdu. Nejzazším termínem, po nějž vůbec bylo by mohlo promlčení zažalovaného trestného činu obžalovaného býti staveno, byl den, kdy souhlasu sněmovny poslanců ku stíhání obžalovaného nebylo již zapotřebí, t. j. den 20. prosince 1924, kdy byl obžalovaný nálezem volebního soudu zbaven mandátu. Poněvadž pak i od tohoto dne do dne 6. října 1925, kdy byl proti obžalovanému podniknut prvý úkon stíhací (dožádáním zemského trestního soudu v Brně na okresní soud v Boskovicích za výslech obžalovaného jako obviněného), uběhla doba, rovnající se trvání celé šestiměsíční lhůty promlčecí, netřeba se ani zabývatí otázkou, zda a kdy vůbec v souzeném případě nastal den, od něhož promlčení podle onoho zákona mohlo býti staveno, zejména tedy, zda k tomuto účinku stačilo pouhé sepsání žádosti na sněmovnu o souhlas k trestnímu stíhání obžalovaného. Podle toho, co tu vyloženo, musí zmateční stížnost zůstatí bez úspěchu, poněvadž ostatní její vývody, jimiž dovozuje, že soud své stolice — byv opětovně upozorněn na to, že obžalovaný je poslancem a zejména také již v soukromé obžalobě požádán o vymožení si souhlasu poslanecké sněmovny k trestnímu stíhání obžalovaného — měl a mohl zameziti promlčení zažalovaného trestného činu, netýkají se tu jediné rozhodné otázky, zda promlčení přes to vskutku nastalo čili nic. Bylo proto zmateční stížnost zavrhnouti.

Čís. 2983.

Trestání válečné lichvy.

Pod trestní sankci § 8 odst. 2 b) lich. zák. ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. (čl. I. 1 b) lich. nov. ze dne 25. dubna 1924, čís. 80 sb. z. a n.) spadá nejen požadování nebo přijetí majetkového prospěchu při původním pronájmu, nýbrž i později, zejména při pozdějším ujednání o pokračování v nájmu (za obnovu a prodloužení původního nájmu).

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1927, Zm II 373/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 1. července 1927, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin předražování podle § 8 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. a čl. I., 1 b) zákona ze dne 25. dubna 1924, čís. 80 sb. z. a n., zrušil rozsudek nalézacího soudu v napadené části, t. j. potud, pokud jím byl obžalovaný sprostěn z obžaloby pro přečin předražování podle § 8 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. a zákona ze dne 25. dubna 1924, čís. 80 sb. z. a n. (odst. II. b) rozsudkového výroku), jako zmatečný a věc vrátil soudu své stolice, by jí v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.